

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

MUHAMMAD AL-XORIZMIY NOMIDAGI TOSHKENT AXBOROT
TEXNOLOGIYALARI UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

“AKT sohasida iqtisodiyot va menejment”
Fakultet dekani

M.S. Saitkamolov
"14" 09

M.S.Saitkamolov

2025- yil

“IQTISODIY XAVFSIZLIK” Fanidan

SILLABUS

Kunduzgi ta’lim uchun

Bilim sohasi:	300 000- 600 000-	Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari
Ta’lim sohasi:	310 000- 610 000-	Ijtimoiy va xulq atvorga mansub fanlar Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari
Ta’lim yo’nalishi:	60310500- 60611200-	Raqamli iqtisodiyot Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari sohasida iqtisodiyot va menejment

Toshkent – 2025

Fan nomi :	IQTISODIY XAVFSIZLIK
Fan turi :	tanlov fan
Fan kodi :	
Bosqich :	3
Semestr :	5
Ta'lim shakli :	Kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	180
Ma'ruza	42
Amaliy mashg'ulotlar	30
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	108
Sinov birligi miqdori:	6
Baholash shakli:	Yozma imtihon
Fan tili:	O'zbek

Kurs haqida qisqacha ma'lumot (CO)	
KO	<p>Iqtisodiy xavfsizlik fanining asosiy maqsadi – iqtisodiy faoliyat natijalarini tahlil qilish, xavf-xatarlarni aniqlash va barqarorlikni ta'minlashdir. Fan iqtisodiy tahlil asosida korxonalar va tashkilotlarning moliyaviy holatini baholash, salbiy va ijobiy tendensiyalarni aniqlash, xavfsizlikni mustahkamlash yo'llarini ko'rsatishga xizmat qiladi.</p> <p>Asosiy vazifalar – tahlil tamoyillari, usullari va indikatorlari yordamida iqtisodiy tahdidlarni aniqlash, xo'jalik faoliyatida xavfsiz boshqaruv qarorlarini qabul qilishni ta'minlashdir.</p> <p>Kurs doirasida o'yin nazariyasining axborot va agentlar o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlardagi o'zmi ham yoritiladi.</p>
Boshlang'ich kurs talablari	
I.	<p>Ushbu kurs iqtisodiy dasturlarning bir nechta o'quv maqsadlarini oshirish uchun mo'ljallangan, jumladan: tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish, miqdoriy ko'nikmalar, aloqa, tadqiqot va texnologiya ko'nikmalari.</p>
Ta'lim natijalari (TN)	
TN1	Talabalar fan mohiyati, tadqiqot obyekti va iqtisodiy xavfsizlikni o'rganish zarurati bilan tanishadilar.
TN2	Xalqaro munosabatlar doirasida iqtisodiy xavfsizlik masalalarining nazariy asoslarini tushunadilar.
TN3	Iqtisodiy xavfsizlik tushunchasi, tarkibiy qismlari va uni ta'minlash mexanizmlarini o'rganadilar.

TN4	Globalashuv jarayonining iqtisodiy xavfsizlikka ta'sirini tahlil qilishni o'rganadilar.	
TN5	Mintaqaviy iqtisodiy aloqalarning xavfsizlikka ta'sirini o'rganadilar.	
TN6	Davlat kapitalizmi tushunchasi va uning iqtisodiy xavfsizlikdagi o'rni o'zlashtiradilar.	
TN7	Geoiqtisodiy tushunchalar asosida davlatlararo iqtisodiy raqobat va xavfsizlik masalalarini tahlil qiladilar.	
TN8	Moliyaviy inqirozlar va kapital oqimlarining xavfsizlikka tahdidini o'rganadilar.	
TN9	Energiya resurslariga bo'lgan qaramlik va uning xavfsizlikdagi rolini tushunadilar.	
TN10	- Sanoat salohiyati va raqobatbardoshlikning iqtisodiy xavfsizlikka ta'sirini o'rganadilar.	
TN11	Oziq-ovqat ta'minoti va importga qaramlikning xavfsizlikdagi ahamiyatini tushunadilar.	
TN12	Atrof-muhit barqarorligi va iqtisodiy xavfsizlik o'rtasidagi bog'liqlikni o'rganadilar.	
TN13	Axborot texnologiyalari orqali iqtisodiy xavfsizlikni ta'minlash usullarini o'zlashtiradilar.	
TN14	Xufyona iqtisodiyot va korrupsiya xavfini aniqlash va ularni kamaytirish strategiyalarini o'rganadilar.	
TN15	O'zbekiston misolida iqtisodiy xavfsizlikni ta'minlashdagi dolzarb muammolarni tahlil qiladilar.	
Ta'lim shakli: ma'ruza (M)		
	soat	
M1	Kirish. Iqtisodiy xavfsizlik fanining mazmuni, predmeti, maqsadi va vazifalari	2
M2	Xalqaro munosabatlar nazariyalarida xavfsizlik va iqtisodiy masalalar	2
M3	Iqtisodiy xavfsizlik	2
M4	Globalashuv va iqtisodiy xavfsizlik	2
M5	Mintaqaviy iqtisodiyotning rivojlanishi va mazmuni	2
M6	Davlat kapitalizmi	2
M7	Geoiqtisodiyot	2
M8	Davlatlarning iqtisodiy xavfsizligiga tahdidlar - moliyaviy masalalar	2
M9	Davlatlarning iqtisodiy xavfsizligiga tahdidlar - energiya masalalari	2
M10	Davlatlarning iqtisodiy xavfsizligiga tahdidlar - sanoat masalalari	4
M11	Davlatlarning iqtisodiy xavfsizligiga tahdidlar - oziq-ovqat xavfsizligi	4
M12	Ekologik xavfsizlikni ta'minlash - iqtisodiy rivojlanishning	4

	muhim omili	
M13	Axborot xavfsizligini ta'minlashning o'ziga xos xususiyatlari	4
M14	Xufyona iqtisodiyot va korrupsiyaga qarshi kurashish	4
M15	Mamlakatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlash muammolari	4
Jami		42
Ta'lim shakli: amaliy mashg'ulot (AM)		
		soat
AM 1	Kirish. Iqtisodiy xavfsizlik fanining mazmuni, predmeti, maqsadi va vazifalari	2
AM2	Xalqaro munosabatlar nazariyalarida xavfsizlik va iqtisodiy masalalar	2
AM3	Iqtisodiy xavfsizlik	2
AM4	Globalashuv va iqtisodiy xavfsizlik	2
AM5	Mintaqaviy iqtisodiyotning rivojlanishi va mazmuni	2
AM6	Davlat kapitalizmi	2
AM7	Geoiqtisodiyot	2
AM8	Davlatlarning iqtisodiy xavfsizligiga tahdidlar - moliyaviy masalalar	2
AM9	Davlatlarning iqtisodiy xavfsizligiga tahdidlar - energiya masalalari	2
AM10	Davlatlarning iqtisodiy xavfsizligiga tahdidlar – sanoat masalalari	2
AM11	Davlatlarning iqtisodiy xavfsizligiga tahdidlar - oziq-ovqat xavfsizligi	2
AM12	Ekologik xavfsizlikni ta'minlash - iqtisodiy rivojlanishning muhim omili	2
AM13	Axborot xavfsizligini ta'minlashning o'ziga xos xususiyatlari	2
AM14	Xufyona iqtisodiyot va korrupsiyaga qarshi kurashish	2
AM15	Mamlakatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlash muammolari	2
Jami		30
№	Mustaqil ishning nomi	Soati
M1.	Ma'ruza va amaliy mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rish	20
M2.	Mavzu bo'yicha taqdimot tayyorlash	20
M3.	Davlatlarning iqtisodiy xavfsizligiga tahdidlar - energiya masalalari	20
M4.	Davlatlarning iqtisodiy xavfsizligiga tahdidlar - moliyaviy masalalar	30
M5.	Masala va misollar ishlash	18
		108

Ta'lim strategiyasi

"Iqtisodiy xavfsizlik" kursini o'qitish kredit o'qitish tizimiga asoslangan ma'ruzalar, amaliy mashg'ulotlar, videoma'ruzalar, taqdimotlar, shuningdek, topshiriqlar va mustaqil topshiriqlarni o'z ichiga oladi. Ma'ruzada ko'rsatilgan mavzular bo'yicha nazariy va amaliy ma'lumotlar, amaliy ishlar uchun o'quv materiallari berilib, amaliy ishlarni bajarish va natijalarni hisoblash tartibi tushuntiriladi. Kurs materiallari talabalar tomonidan mustaqil ravishda tekshiriladi va amaliy ishlar talabalar tomonidan individual ravishda bajariladi.

Talabalar quyidagi materiallardan foydalanishlari mumkin:

- Video ma'ruzalar ;
- Elektron shaklda ma'ruza matnlari;
- Har bir mavzu bo'yicha taqdimot slaydlari;
- Amaliy mashg'ulotlar uchun uslubiy ko'rsatmalar;
- Har bir dars mavzusi uchun topshiriq va nazorat mashqlari;
- Elektron shaklda darsliklar va o'quv qo'llanmalar.

videoma'ruza orqali beriladi . O'quvchilarga mavzuni yanada mustahkamlash uchun taqdimotlar, darsliklar, o'quv qo'llanmalar va boshqa o'quv materiallaridan foydalanish bo'yicha ko'rsatmalar beriladi. Talabalarning mavzuni o'zlashtirganligini tekshirish uchun har bir mavzudan keyin test nazorati o'tkaziladi. Agar talaba ushbu testlarni talab darajasida topshirsa, unga keyingi mavzuga o'tishga ruxsat beriladi.

Amaliy mashg'ulotlar davomida talabalarga har bir mavzu bo'yicha masalalar yechish bo'yicha materiallar, taqdimotlar va yo'riqnomalar, mavzuni o'zlashtirishlarini tekshirish uchun topshiriqlar beriladi.

- Muammoning dolzarbliligi;
- Muammonu o'rganilganlik darajasi va adabiyotlar tahlili
- Muammoni yechish usullari;
- Xulosa.

Talabalar bilimini baholash

Talabalar bilimini baholash semestr va oraliq nazorat davomida o'qitish materiallarini o'zlashtirish ko'rsatkichi (test, topshiriq va yozma ish natijasi)ga asoslangan.

Reyting baholash turlari	%	O'tkazish vaqti
Joriy baholash:	20	
Amaliy mashg'ulotlarda faolligi, savollarga to'g'ri javob berganligi, amaliy topshiriqlarni bajarganligi uchun: 1-amaliy ish uchun: 2% 2-amaliy ish uchun: 3% 3-amaliy ish uchun: 3% 4-amaliy ish uchun: 2% 5-amaliy ish uchun: 2% 6-amaliy ish uchun: 2% 7-amaliy ish uchun: 2% 8-amaliy ish uchun: 2% 9-amaliy ish uchun: 2%	20	Semestr davomida
Oraliq baholash:	30	
Oraliq nazorat yozma ish (ma'ruzachi o'qituvchi tomonidan qabul	9	14-hafta

qilinadi).		
Mustaqil ta'lim topshiriqlarining o'z vaqtida va sifatli bajarilishi: - referat tayyorlash: 7 % - taqdimot tayyorlash va himoya qilish: 7 % - taqdimot tayyorlash va himoya qilish: 7 %	21	Semestr davomida
Yakuniy nazorat	50	16-hafta
	JAMI:	100

Asosiy adabiyotlar

Asosiy adabiyotlar	
1.	Abulkasimov X.P. Davlatning iqtisodiy xavfsizligi. O'quv qo'llanma. -T.: Akademiya, 2012
2.	A.Shamagdiyev. «Iqtisodiy xavfsizlik va bojxona siyosati» fanidan ma'ruza matnlari. Toshkent-2012
3.	Экономическая безопасность: учебник для вузов /под общ. ред Л.П.Гончарова – 2-е изд., перераб.и доп.- М.: Изд-во Юрайт, 2018.- 340с.
4.	Ishmuhammedov A.E., Djumaniyazov Sh.R. Iqtisodiy xavfsizlik (O'quv qo'llanma)-T.: TDIU, 2008 – 197 bet.
Tavsiya qilinadigan qo'shimcha adabiyotlar	
1.	Abulqosimov H.P., Rasulov T.S. Oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashning nazari y jihatlari va yo'nalishlari. Monografiya.- T.: “ Fan va texnologiya”, 2017. - 152 bet
2.	Abulqosimov H.P., Rasulov T.S. Mamlakat iqtisodiy xavfsizligi va raqobatbardoshligini ta'minlashning ilmiy-nazariy asoslari. Monografiya.- T.:LESSON PRESS, 2018. 156bet.
3.	Абалкин А. И. Экономическая безопасность России, угрозы и их отражение. //»Вопросы экономики», 1994г №12, с.4-13
4.	“Iqtisodiy xavfsizlik” fanidan o'quv-uslubiy majmua. Toshkent- 2010
Elektron manbalar:	
1.	www.stat.uz
2.	www.cisstat.com
3.	www.unstats.un.org
4.	www.worldbank.org

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Dastur mualliflari:	Babaxanova Dildora Rustamovna
E-mail:	Dildorababaxanova4@gmail.com
Tashkilot:	Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent Axborot Texnologiyalari Universiteti, "AKT sohasida iqtisodiyot" kafedrası.

Mazkur Sillabus universitet Kengashining 2025-yil 28.04 dagi 8/9 (250/31) - son bayonnomasi bilan tasdiqlangan.

Mazkur sillabus "AKT sohasida iqtisodiyot va menejment" fakultetining 2025-yil 28.04 dagi 10 -sonli majlis bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur sillabus "AKT sohasida iqtisodiyot" kafedrasining 2025-yil 23.04 dagi 9a -sonli majlis bayoni bilan tasdiqlangan.

O'quv uslubiy boshqarma boshlig'i

A.K. Ergashev

Kafedra mudiri

N.A. Iminova

Tuzuvchi:

D.R. Babaxanova

